

21.6.2017

Viite VNK/716/03/2017 OM:n lausuntopyyntö mietinnöstä ”Tiedustelutoiminnan valvonta”

Asia Valtioneuvoston kanslian lausunto ehdotuksesta tiedustelutoiminnan valvontaa koskevaksi lainsäädännöksi

1. Yleistä

Valtioneuvoston kanslia lähettää kommentit oikeusministeriön lakiesitykseen tiedustelutoiminnan valvonnasta. Esitys tiedustelutoiminnan valvonnan lainsäädännöksi on perusteellinen ja toteutuessaan luo hyvän pohjan tiedustelutoiminnan parlamentaarisen valvonnan järjestämiseksi. Esityksessä on hyvin otettu huomioon myös suhde perustuslakiin.

Oikeusministeriötä pyydetään ottamaan huomioon alla olevat kommentit erityisesti hyväksyttävän lain toimeenpanossa koskien luvussa kaksi esitettyä tiedustelun ja tilannekuvan yhteensovittamista sekä luvussa kolme mainittuja lainsäädännön tarkistuksia.

2. Tiedustelun ja tilannekuvan yhteensovittaminen

Lakiesityksen kolmannessa luvussa on kuvattu tiedustelutoiminnan laillisuusvalvonta. Tiedustelutoiminnan yhteensovittaminen on keskeinen osa valmisteilla olevien tiedustelulakien yhteensovittamisessa. Valtioneuvoston kanslia on asettanut tiedustelun ja tilannekuvan koordinaatioryhmän, jonka tehtävänä on:

- arvioida ja yhteen sovittaa ylimmän valtiojohdon tiedontarpeita;
- koordinoida ja arvioida tilannekuvan yhteensovittamiseen liittyviä tehtäviä;
- yhteen sovittaa siviili- ja sotilastiedustelun teema-alueita ja painopisteitä sekä prioriteetteja sekä
- määrittää valtioneuvoston tilannekeskuksen analyysin tuottamiseen liittyviä tietotarpeita.

3. Lainsäädännön tarkistukset

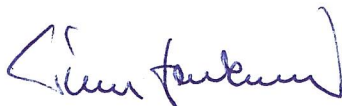
Ehdotetun lain 28 §:n mukaan tiedusteluvaltuutettu antaisi vuosittain kertomuksen toiminnastaan myös valtioneuvostolle. Ehdotuksen perusteluissa olisi hyvä tarkentaa sitä, miten kertomus valtioneuvoston piirissä käsitellään ja mikä merkitys kertomusmenetellyllä on.

Valtioneuvoston kanslian yhteydessä toimii riippumaton lainsäädännön arviointineuvosto. Arviointineuvosto tulee mahdollisesti otamaan arvioitavaksi siviili- ja sotilasviranomaisten tiedustelutoimintaan koskevat esitykset (<http://vnk.fi/arviointineuvosto>).

Sekä ehdotuksessa sotilastiedustelulaiksi että ehdotuksessa laiksi tietoliikennetiedustelusta siviilitiedustelussa käytetään käsitettä tiedonsiirtäjä. Valtioneuvoston kanslia on ao. ehdotuksia koskevissa lausunnoissaan esittänyt, että em. käsitteen sisältöä tulisi täsmentää sekä tarkentaa sitä, katsotaanko tiedonsiirtäjän hoitavan julkista hallintotehtävää suorittaessaan laissa säädettyjä toimia. Mahdolliset tarkennukset olisi hyvä ottaa huomioon myös tiedustelutoiminnan valvontalakiehdotuksen perusteluissa sen selkeyttämiseksi, millaiset viranomaistahojen ulkopuoliset toimijat kuuluvat valvonnan piiriin.

4. Lopuksi

Valtioneuvoston kansia pitää kannatettavana uuden, erillisen viranomaisen perustamista sotilas- ja siviilitiedustelun laillisuusvalvonnasta huolehtimiseksi mietinnössä esitetyllä tavalla.

Timo Lankinen
Alivaltiosihteeri

Juha Pallaspuro
Analyytikko

Jakelu

Oikeusministeriö

Tiedoksi

Hallintoyksikkö
EU-asioiden osasto
Istuntoyksikkö